

Tchoukball

een verrassend terugslagspel (2)

Kaatsen is een leuke en leerrijke activiteit. Al spelend leert men de snelheid en het traject van de bal (of een ander object) inschatten. Op deze wijze kan men de basis leggen voor de ontwikkeling van een brede waaier aan vaardigheden. Het kaatsen (stuiten, dribbelen,...) kan gemakkelijk toegepast worden in gekende of nieuwe spelvormen. Door te spelen en eventueel te kampen, komen er heel wat aspecten bij zoals: 'samen bewegen' en 'tactisch doordacht spelen'. In het eerste artikel is aandacht besteed aan het ontstaan van Tchoukball en de posities van Tchoukball als kaatsspel binnen de leerlijn terugslagspelen. (Minten, Vertrekkend van kaatsen en kaatsspelletjes, opbouwen naar het tchoukballspel., 2010) Verder is er aandacht besteed aan de methodiek en twee lead up games (inleidende spelen). In dit artikel komt het spelen met het Tchoukball-frame aan de orde.

TEKST RENÉ EN HANS MINTEN

Deze oefenvorm kan ook in wedstrijdvorm worden gedaan waarbij het er om gaat welk team van zes spelers het eerst tien keer de oefening heeft uitgevoerd zonder dat de bal op de grond valt. Als de bal op de grond valt begin je opnieuw met tellen. Het team dat klaar is gaat zitten op de grond.

Interventie van de leraar / spelleider

Het uiteindelijke doel van het ontwerpen van leerrijke spelsituaties is het creëren van een spelcontext waarin leerlingen met enige regelmaat een kans krijgen op het doorlopen van alle fasen van het spel. Het is vaak een probleem om het totale

Kaatsen via het Tchoukball-frame (spiegelbeeld)

De volgende oefen- en wedstrijdvorm (leskaart 1) en spelvorm (leskaart 2) zijn geschikt als eerste kennismaking met het Tchoukball-frame en de manier waarop de bal terugstuit uit het frame.

In het KVLO magazine is eerder aandacht besteed aan Tchoukball, een spel in opkomst. Onze Belgische collega's Rene en Hans Minten hebben een zeer interessante publicatie geschreven over Tchoukball. Opvallend is dat Tchoukball niet wordt benaderd als doelspel maar als terugslagspel (kaatsspel). In een uitgebreide serie willen we deze publicatie onder de aandacht brengen. Nu volgt deel twee van deze serie (Red.)

Leskaart 1 Links rechts oefenvorm met elkaar - samenspel met 6 spelers

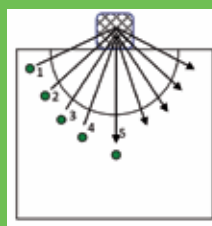
Defenvorm:

- De speler van het rode team (in de fietsband) geeft een pas naar een van de twee medespelers. De speler die de bal ontvangt werpt* de bal op zo een manier tegen het frame dat één van de twee blauwe spelers bereikt wordt (samenspel).
- De blauwe speler in balbezit speelt vervolgens zijn medespeler in de fietsband aan. Dezelfde opdracht wordt nu verder in spiegelbeeld uitgevoerd.
- Na het geven van de pas, komt de speler uit de fietsband en neemt plaats in het speelveld. De speler die naar het frame heeft geworpen, neemt steeds plaats in de fietsband.

(*): Met de bal in de hand mag men maximaal 2 steunen doen als men uit stilstand vertrekt. Als men de bal in zweeffase ontvangt mag men 3 steunen doen. Daarna moet men passen of een doelpoging ondernemen.

Aandachtspunten/wenken (COACH):

- Gebruik (om te starten) een slagworp bij het passen en het werpen naar het frame.
- Verplaats je tot vlak bij het frame om te werpen; dit verhoogt je kansen op succes! Maak eventueel gebruik van een sprongworp (cfr. handbal) om dichterbij het frame te komen.

- Stel je als 'ontvanger' op verschillende plaatsen in het speelveld op.
- Tracht als werper de ontvanger te bereiken door gebruik te maken van verschillende invalshoeken.

Organisatie:

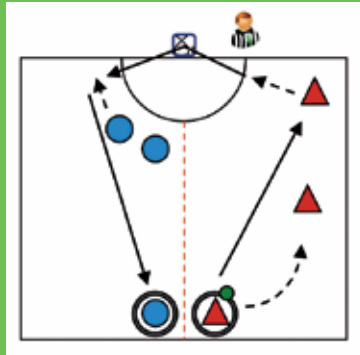
- Op een half terrein staan 6 spelers en 1 of 2 coaches.
- Het veld is symmetrisch in twee gedeeld met markeerpotjes.
- Aan de middenlijn ligt een fietsband op elke speelhelft. In beide fietsbanden staat een speler opgesteld. De overige spelers staan in het speelveld.
- De coach(es) staan langs het frame opgesteld. Zij proberen via gerichte feedback (advies) het verloop te optimaliseren.

Leskaart 2 Links/Rechts spelvorm

twee drietallen tegen elkaar

Spelvorm:

- De speler van het rode team (in de fietsband) geeft een pas naar een van de twee medespelers. De speler die de bal ontvangt tracht de bal op zo een manier tegen het frame te werpen*, dat de bal in het speelveld en buiten het bereik van de verdedigers (blauwe team) valt.
- De verdedigers (blauwe team) trachten de bal te vangen voor hij de grond raakt. Indien dit lukt, spelen ze hun eigen speler in de fietsband aan die vervolgens een nieuwe aanval actie op touw zet. Indien het blauwe team de bal niet van de grond kan houden, scoort het rode team een punt. De volgende aanval actie vertrekt bij de blauwe speler in de fietsband.
- Na het geven van de pas, komt de speler uit de fietsband en neemt plaats in het speelveld. De speler die naar het frame heeft geworpen, neemt plaats in de fietsband.

(*): Met de bal in de hand mag men maximaal 2 steunen doen als men uit stand vertrekt. Als men de bal in zweef fase ontvangt mag men 3 steunen doen. Daarna moet men passen of een doelpoging ondernemen.

Aandachtspunten/wenken:

- geef een nauwkeurige pas, zodat de ontvanger onmiddellijk kan handelen
- neem een aanval positie in, dichtbij het frame
- werp alleen van vlakbij de cirkel naar het frame
- maak gebruik van verschillende invalshoeken om de verdediging te omzeilen

Organisatie:

- Op een half terrein staan 6 spelers en 1 of 2 scheidsrechters.
- Het veld is symmetrisch in twee gedeeltes met markeerpotjes.
- Aan de middenlijn ligt een fietsband op elke speelhelft. In beide fietsbanden staat een speler opgesteld. De overige spelers staan in het speelveld.
- De scheidsrechter(s) staat langs het frame opgesteld.

spel goed te spelen zodat leerlingen tot goede kansen en vervolgens ook tot scores komen. De aangepaste spelvorm moet zo georganiseerd/ gearrangeerd worden, dat alle fasen aan bod komen. (Koekoek, Dokman, & Walinga, 2011)

Indien het gewenste spelbeeld niet bereikt wordt, moet de oorzaak achterhaald worden. Deze oorzaak kan meervoudig van aard zijn:

- onevenwichtig in teamsamenstellingen
- te moeilijke/complex spelvorm
- het spelconcept is niet (helemaal) duidelijk.
- ...

Er zijn verschillende mogelijkheden om deze 'problemen' aan te pakken:

- leerhulp geven, coachen, onderwijsleergesprek, feedback, wenken, tips,
- het spel aanpassen; spelregels, speelveld, aantallen, spelwijze,

De leerkracht / begeleider / spelleider bouwt het spel en de spelregels op een doordachte wijze op.

Tchoukball - A spelregels

Spelidee:

"Twee teams van vijf spelers spelen tegen elkaar op een basketbalterrein, waarop aan de beide eindlijnen een halfcirkelvormig doelgebiedje getekend is met een straal van drie meter. Een team tracht via samenspel de bal zó tegen één van de beide frames te werpen, dat de terugstuitende bal op het speelveld en buiten het doelgebied valt, zonder dat de tegenpartij de bal kan vangen. De tegenpartij probeert de terugstuitende bal te vangen en bouwt dan zelf een aanval op."

A spelregels

- al de B-spelregels blijven behouden
- het spel start met een toss – de winnaar start het spel aan een frame naar keuze
- na een fout moet de bal minimum één maal doorgespeeld worden voor men naar een frame werpt
- de bal mag drie keer doorgespeeld worden, de vierde worp moet naar een frame
- de beginworp (waarmee de bal in het spel gebracht wordt) telt niet mee in de telling van de hierboven vermelde beperking
- strikte toepassing van de loopregel (twee steunen vanuit stand – drie steunen bij lopend bal ontvangen)
- als de bal tegen het frame of tegen de elastieken geworpen wordt, volgt er een vrije worp voor de tegenpartij... of er wordt balvoordeel toegekend (dus doorspelen)
- raakt de bal de vloer in het doelgebied, dan volgt er een vrije worp voor de tegenpartij
- je geeft een doelpunt weg als je:
 - o naast het frame werpt
 - o tegen het frame werpt en de bal daarna uit gaat
 - o de bal voor of na de worp in het doelgebied valt
 - o de bal na de worp tegen de werper stuit
- er mag maximum drie keer na elkaar geworpen worden naar hetzelfde frame

Organisatie:

- Twee teams van 5 spelers per terrein
- 2 à 3 scheidsrechters
- 1 coach per team

Aandachtspunten/wenken (COACH):

- geef een nauwkeurige pas, zodat de ontvanger onmiddellijk kan handelen
- neem een aanval positie in, dichtbij het frame
- werp alleen van vlakbij de cirkel naar het frame
- maak gebruik van verschillende invalshoeken om de verdediging te omzeilen
- tracht te scoren buiten het bereik van de verdedigers
 - o variatie werptrajecten
- maak gebruik van schijnbewegingen, richtingsveranderingen, tempowisselingen
- verdedig je respectievelijke verdedigingszone bij aanval dreiging (spiegelbeeld bal)
- verdedig in een lage houding met de handpalmen opwaarts gericht
- verdedig niet alleen je eigen frame, maar schuif ook mee naar de overzijde (tot aan de middenlijn)
- sla de bal opwaarts in noodsituaties, waardoor een medespeler de bal kan opvangen
- tracht de aanval tactiek te lezen, te anticiperen
- stuur medespelers aan, doe aan teamcoaching, roep info door
- ...

- regressie: oefenvormen/spelvormen voorzien om specifieke vaardigheden in te oefenen in een vereenvoudigde setting,
- overtallen in aanval/verdediging,
- aangepast doel,
- minder/geen tijdsdruk,
- aangepaste speelwijze.

In het volgende artikel zijn enkele oefen- en spelvormen uitgewerkt die gebruikt kunnen worden indien er een onevenwicht is in de machtsbalans tussen aanvallers en verdedigers. Beginnende groepen hebben meestal meer moeite om vlot tot scoren te komen dan de bal goed te verwerken in verdediging. Vandaar dat oefen- en spelvormen uit een volgend artikel meer op de aanval zijn gericht. ■

Tchoukball - B spelregels

Spelidee:

“Twee teams van vijf spelers spelen tegen elkaar op een basketbalterrein, waarop aan de beide eindlijnen een halfcirkelvormig doelgebiedje getekend is met een straal van drie meter. Een team tracht via samenspel de bal zó tegen één van de beide frames te werpen, dat de terugstuitende bal op het speelveld en buiten het doelgebied valt, zonder dat de tegenpartij de bal kan vangen. De tegenpartij probeert de terugstuitende bal te vangen en bouwt dan zelf een aanval op.”

B spelregels

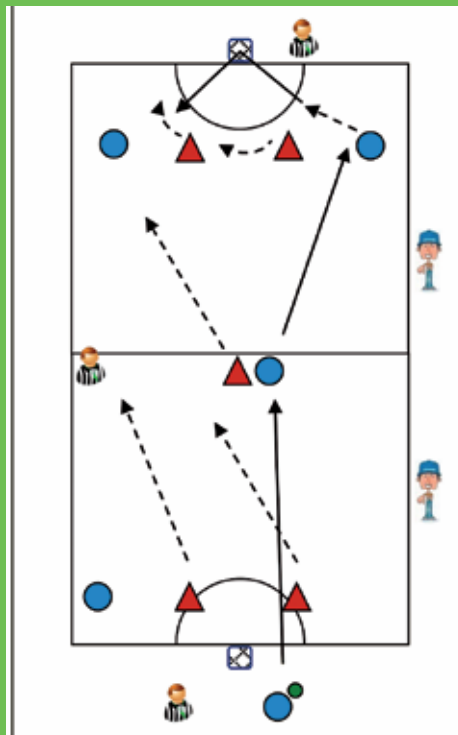
- Tchoukball is een fair play spel
- het spel start met een beginworp aan één van de beide frames
- er kan gescoord worden aan de beide frames
- het samenspel van de tegenpartij niet storen – de tegenspelers niet aanraken of hinderen
- de bal mag de vloer niet raken – de bal laten vallen of dribbelen is dus verboden
- niet lopen met de bal
- het doelgebied niet betreden (toepassing zoals bij handbal)
- na een doelpunt hervat het spel zoals bij een beginworp
- bij de beginworp (bij de start en na een doelpunt), moet de bal over de middenlijn gespeeld worden voor er kan gescoord worden
- als de bal over de zijlijn of eindlijn gaat, volgt er een inworp voor de tegenpartij
- fouten tegen de spelregels worden bestraft met een vrije worp op de plaats van de fout – daarbij moet de bal eerst met 2 handen tegen de vloer getikt worden
- ...

Organisatie:

- Twee teams van 5 spelers per terrein.
- 2 à 3 scheidsrechters.
- 1 coach per team

Aandachtspunten/wenken (COACH):

- geeft een nauwkeurige pas, zodat de ontvanger onmiddellijk kan handelen

neemt een aanvalspositie in dichtbij het frame

- werpt alleen van vlakbij de cirkel naar het frame
- maak gebruik van verschillende invalshoeken om de verdediging te omzeilen
- verdedig je respectievelijke verdedigingszone bij aanvalsdreiging (spiegelbeeld bal)
- verdedig in een lage houding met de handpalmen opwaarts gericht
- verdedig niet alleen je eigen frame, maar schuift ook mee naar de overzijde (middenlijn)
- ...

Rectificatie
In het eerste artikel stond in het schema van reboundbal een verkeerde tekening

Voor bijkomende uitleg of informatie kan je steeds terecht bij onderstaande contactgegevens.

Heylaba sportteam - GSF
vzw. - sportfederatie voor recreatiesport

René Minten, sportpromotor
Tchoukball, teamsporten, recreatiesporten, outdoor, teambuilding en internationalisering.

Stevoortsekiezel 276
3512 Stevoort-Hasselt
Belgium
0032 (0)497 945849
heylabela@telenet.be

Wij verzorgen navorming en 'in service' ondersteuning in uw school tijdens de praktijklessen.

Onze lesgevers zijn steeds verzekerd.

Literatuurlijst:

zie eerste artikel in Lichamelijke Opvoeding 7, 2016

Kernwoorden:

Tchoukball, terugslagspel, kaatospel